

Цитування:

Гордєєва О. С. Вплив воєнного часу на творчі пошуки музично-драматичних театрів України. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2025. № 2. С. 551–555.

*Гордєєва Олена Сергіївна,
концертмейстер кафедри
музично-драматичного театру
Харківської державної академії культури
<http://orcid.org/0009-0001-0694-2483>
olenagord1804@gmail.com*

Gordeyeva O. (2025). Influence of Wartime on the Creative Searches of Ukrainian Music and Drama Theatres. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 2, 551–555 [in Ukrainian].

ВПЛИВ ВОЄННОГО ЧАСУ НА ТВОРЧІ ПОШУКИ МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНИХ ТЕАТРІВ УКРАЇНИ

Мета статті – виявити особливості впливу відкритої фази російсько-української війни на творчу діяльність колективів українських музично-драматичних театрів. **Методологія дослідження.** Застосовано системно-аналітичний та дедуктивний метод (для розгляду діяльності колективів музично-драматичних театрів України в умовах воєнного стану), структурно-функціональний метод, метод репертуарного аналізу, жанрово-стилістичний метод, інтерпретаційний метод, а також метод мистецтвознавчого аналізу та ін. **Наукова новизна.** Розглянуто проблематику діяльності українських музично-драматичних театрів в умовах воєнного стану (з 24 лютого 2022 р. і донині); проаналізовано трансформаційні процеси, що торкнулися репертуарної політики, режисерсько-постановочної діяльності, творчої колаборації, розвитку театрального мистецтва за рахунок розробки нових форм та форматів та ін. **Висновки.** Трансформація творчої діяльності колективів українських музично-драматичних театрів з моменту початку відкритої фази російсько-української війни (24 лютого 2022 р.) відбувається як на зовнішньому, так і на внутрішньому рівні, отримавши виявлення у: зміні репертуарної політики (заборони російськомовних постановок, п'єс російських авторів, розширення репертуару постановками п'єс сучасних українських та закордонних авторів, драматичних творів класичного спадку та ін.), появі інноваційних форматів репрезентації театральної творчості, опосередковані інформаційно-комунікаційними технологіями (вистави онлайн, онлайн-читання, короткі відео в соціальних медіа та ін.), появі нової ідейно-тематичної спрямованості постановок (висвітлення різноманітних аспектів життя людини в умовах війни та боротьби за власне життя і свободу), посилення героїко-патріотичної тематики та ін.

Ключові слова: український музично-драматичний театр, російсько-українська війна, воєнний стан, репертуар, режисерсько-постановочна діяльність, вистави.

Gordeyeva Olena, Concertmaster of the Department of Musical and Dramatic Theatre, Kharkiv State Academy of Culture, Kharkiv, Ukraine

Influence of Wartime on the Creative Searches of Ukrainian Music and Drama Theatres

The purpose of the article is to identify the peculiarities of the influence of the open phase of the Russian-Ukrainian war on the creative activity of the companies of Ukrainian musical and drama theatres. **Research methodology.** The systematic-analytical and deductive method (to consider the activities of the collectives of Ukrainian musical and drama theatres under martial law), the structural-functional method, the method of repertoire analysis, the genre-stylistic method, the interpretative method, as well as the method of art history analysis were used. **Scientific novelty.** The issues of the activities of Ukrainian musical and drama theatres under martial law (since 24 February 2022 to the present day) were considered. The transformation processes affecting repertoire policy, directing and production activities, creative collaboration, the development of theatrical art through the development of new forms and formats are analysed. **Conclusions.** The transformation of the creative activity of the collectives of Ukrainian musical and drama theatres since the outbreak of the open phase of the Russian-Ukrainian war (24 February 2022) has taken place both externally and internally, having been manifested in: a change in repertoire policy (banning Russian-language productions, plays by Russian authors, expanding the repertoire with productions of plays by modern Ukrainian and foreign authors, dramatic works of classical heritage), the emergence of innovative formats for the representation of theatrical creativity, mediated by information and communication technologies (online performances, online readings, short videos on social media), the emergence of a new ideological and thematic orientation of productions (covering various aspects of human life in conditions of war and the struggle for life and freedom), the strengthening of heroic-patriotic themes.

Keywords: Ukrainian musical and dramatic theatre, Russian-Ukrainian war, martial law, repertoire, directing and staging activities, performances.

Актуальність дослідження. Музично-драматичний театр в Україні, розвиток якого протягом перших двох десятиліть XXI ст. був зумовлений провідними тенденціями світового соціокультурного простору та театрального мистецтва, що отримали власне виявлення в процесі творчого осмислення представниками національної театральної школи, з початком повномасштабного воєнного вторгнення російських військ на території українських земель зазнав суттєвих змін. Трансформаційні процеси, викликані введенням воєнного стану, тимчасовою окупацією окремих регіонів країни, внутрішнім та міжнародним переміщенням відобразилися як на формі та змісті діяльності українського музично-драматичного театру. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю мистецтвознавчого аналізу творчої діяльності колективів музично-драматичного театру з 24 лютого 2022 р. і донині з метою теоретичного осмислення специфіки театральної практики в умовах воєнного стану в Україні.

Аналіз публікацій. Перші спроби зафіксувати кардинальні зміни в діяльності українського театру здійснюють театрознавці і мистецтвознавці. Наприклад, розгляду театру як гуманітарної місії присвячено публікацію М. Гарбузюк [14], нове звучання хрестоматійних текстів на українській сцені після повномасштабного російського вторгнення аналізують Ю. Бентя та П. Шопін [2]; Б. Струтинський у статті «Український театр під час російсько-української війни: зміни, проблеми, тенденції» [11] аналізує діяльність українських театрів у лютому-листопаді 2022 р., роблячи акцент на висвітленні основних проблем та тенденцій розвитку; окремі аспекти діяльності театральних колективів після 24 лютого 22 р. крізь призму міжнародної культурної релокації досліджує В. Мамедова у публікації «Міжнародна культурна релокація як чинник формування інноваційних культурних практик» [9]; спробу систематизувати публіцистичні та наукові студії з проблем функціонування українського театру в часі війни 2022–2024 рр. здійснює Б.-Г. Бенюк в статті «Український театр в часі війни: публіцистичний та науковий дискурс» [1] та ін. Огляд наукової літератури дозволяє констатувати, що означена проблематика є одним із перспективних напрямів дослідження сучасними гуманітаріями, проте діяльність колективів українського музично-

драматичного театру не ставала предметом окремого дослідження.

Мета статті – виявити особливості впливу відкритої фази російсько-української війни на творчу діяльність колективів українських музично-драматичних театрів.

Виклад основного матеріалу. Природа музично-драматичного театру та функціональне призначення як однієї з важливих соціокультурних інституцій, унікального різновиду художньої практики, що є підґрунтям для розвитку української театральної культури, зумовлюють його специфічні особливості. З початку 2000-х рр. розвиток українського музично-драматичного театру відбувається в напрямі європеїзації, що під впливом потужних національних традицій театральної культури набуває унікальних характеристик і дозволяє розглядати його як важливий культурно-мистецький феномен.

Перехід російсько-української війни у відкриту фазу 24 лютого 2022 р. став причиною безпрецедентних змін в діяльності театральних колективів музично-драматичних театрів, які відновили роботу вже з березня 2022 р. Одеський академічний український музично-драматичний театр імені В. Василька розпочав репетиції п'єси «Саша, винеси сміття» Н. Ворожбит, а з червня 2022 р. показ вистав у обстановці, що цілком відповідає воєнному стану – на спеціально облаштованій сцені в укритті, що, з одного боку, посприяло наданню необхідних для роботи колективу умов, а з іншого – унікальної атмосфери, що призвело до появи нового формату – театр в укритті [4]. Розташування нового сценічного простору під великою стаціонарною сценою, а власне під поворотним колом замість стелі створило необхідний режисеру ефект перебування між світами (головний герой Саша у виконанні О. Самученка та І. Геращенко – привид військового, який являється своїй дружині (Н. Наточа) та дочці (І. Охотніченко), відчуття якого посилював сценічний дизайн на основі дерев'яних конструкцій, вкритих старими пошарпаними килимами. Ідея вистави про «непотрібну людину поза часом» [13] з початком відкритого воєнного протистояння проти загарбників набуває нового звучання – у баченні М. Голенка постановка в першу чергу «про перемогу над смертю» [13]. Дію перенесено на 8 років вперед, а головний режисерський акцент зроблено на силі армії України, єдності української нації, патріотизмі як військових, так і простих українців, жаги до

свободи та життя у вільній країні, заради якої можна пожертвувати найціннішим.

Варто зазначити, що режисер М. Голенко у співпраці з колективами українського музично-драматичного театру привертає увагу глядачів до надзвичайно важливого під час воєнного стану аспекту – самоповаги українців та гордості за свою Батьківщину. Надзвичайно гостро проблематику національної ідентичності М. Голенко висвітлює у виставі «Зерносховище» Н. Ворожбит, постановку якої було здійснено з акторами Рівненського обласного музично-драматичного театру. На думку дослідників, завдяки колаборації з сценографинею Ю. Зауличною, М. Голенку «режисеру вдалося візуалізувати гострий історико-культурний контекст трагедії Голодомору, провівши умовну паралель з сучасними подіями в Україні, акцентуючи на ворожому ставленні країни-агресора до українців та народних традицій, прагненні принизити національну ідентичність» [5, с. 444].

Варто зазначити, що протягом першого місяця після введення воєнного стану акторський склад театрів активно діяв в інтернет-просторі, зокрема в соціальних мережах (Facebook, Instagram, YouTube, TikTok) репрезентуючи інноваційні цифрові театральні проекти, від віршових флешмобів до перформативних читань актуальної української сучасної п'єси. У першу чергу мова йде про колективи, що через бойові дії та тимчасову окупацію частини українських земель вимушені були релокуватися в інші регіони України. Так, наприклад, діяльність колективу Херсонського обласного музично-драматичного театру імені Миколи Куліша через тимчасову окупацію міста тривалий час була пов'язана з репетиціями і виступами онлайн, гастрольною діяльністю. Так, наприклад, сезон 2022-2023 рр. колектив театру відкрив у Києві показом моновистави «Кицька на спогад про темін» Н. Нежданой (режисер С. Павлюк, у головній ролі О. Бойцова), в якій розповідається історія біженки з Донбасу, яка сталася у 2024 р. [6]. У вересні 2022 р. у Полтаві відбулася читка п'єси «КолоХерсон» А. Лисенка (режисер Є. Карнаух, актори: О. Марфін, О. Марфіна, Н. Величко, Є. Кривицький, А. Білоконь, С. Білоконь, М. Герасимов), яка хоч безпосередньо не присвячена темі війни, піднімає актуальні питання, що так чи інакше пов'язані з воєнними подіями, зокрема тема інакшості українських людей, що формувалася протягом століть [12]. Після звільнення Херсона колектив місцевого музично-

драматичного театру поєднує стаціонарну діяльність з гастрольною, а також продовжує здійснювати постановки в колаборації з іншими колективами музично-драматичних театрів України. Наприклад, спільно з акторами Кіровоградського музично-драматичного театру ім. М. Кропивницького, з яким навесні 2023 р. було підписано Меморандум про співпрацю, у червні 2023 р. було здійснено прем'єрний показ вистави «Заборонений» за п'єсою С. Дзюби та А. Кірсанова. На думку режисера-постановника С. Павлюка, Василь Стус – один із героїв, який боровся за свободу і свідомо пішов на смерть в таборі, оскільки не хотів жити в ярмі, а завданням сучасного українського театру в умовах війни – розповідати глядачу про українську історію та постатей, правда про яких замовчувалася не лише в роки радянської влади, а й після проголошення незалежності в рамках проросійської політики. Історія про нескореного українського поета-шістдесятника в постановці С. Павлюка розповідається КГБістами, що додає виставі необхідної внутрішньої напруги і посилює бажання спротиву. Досить цікаво вирішена сценографія вистави, концепція якої побудована художницею-постановницею О. Мудрою довкола щоденників В. Стуса, написаних ним в ув'язненні – написані на невеличких клаптиках паперу бісерним почерком рядки перенесено на великі полотна [3].

Важливі для подальшого розвитку українського театрального мистецтва загалом та творчості музично-драматичних театрів зокрема трансформації, зумовлені початком відкритого воєнного протистояння країни-агресору, стосуються репертуарної політики. Після рішення про виключення з репертуару українського музично-драматичного театру будь-яких постановок мовою ворога, а також драматичних, прозових та поетичних творів російських авторів, основну увагу було приділено їх заміщенню новими постановками української та закордонної класики, а також сучасної драматургії. Для постановок в першу чергу обрано твори з актуальним в умовах російсько-української війни звучанням. Так, наприклад, до постановки етномузикли «Назар Стодоля» Т. Шевченка у 2024 р. звернулися в Хмельницькому обласному музично-драматичному театрі імені Михайла Старицького [7]. Етномузикл – спроба посилити увагу молодого покоління до національної культурної спадщини засобами осучаснення класичного твору (композитор О. Лунякіна, режисер-постановник

А. Поляков, хореограф-постановник Ю. Саввон). Залишивши як традиційну основу драматургію, режисером максимально зроблено акцент на сучасності в сценографії (використано інноваційні цифрові технології), костюмах (синтезовано етнічні і сучасні мотиви), хореографії (переважають сучасний танець) та музичному рішенні (тяжіння до джазового та естрадного звучання). Відповідно до концепції А. Полякова, головний герой вистави – Назар Стодоля (О. Віт) постає доблесним, трохи американізованим супергероем, «який захищає світ, який бореться проти несправедливості, який бореться за своє щастя, проти брехні, проти підступу, проти обману і проти грошоловства» [7].

Нові умови існування українців в умовах війни стали своєрідним генератором креативності представників українського музично-драматичного театру. Зокрема, цікавий членж в творчій колаборації з Ю. Андруховичем було здійснено в Івано-Франківському обласному академічному музично-драматичному театрі імені І. Франка [10]. Новаторською формою для музично-драматичного театру стала документальна вистава «Лишатися (не) можна» (інсценування К. Швець, режисер Є. Резніченко), постановку якої здійснив колектив Херсонського обласного музично-драматичного театру ім. М. Куліша восени 2022 р., в якій звучать реальні історії та переживання херсонців, які з приходом окупаційних військ опинилися перед складним вибором. Відповідно до специфіки формату, зі сценографічного оформлення залишено відеодизайн – фотографії та документальне відео проєктується на задник [8].

Таким чином, після початку відкритої фази російсько-української війни колективами музично-драматичних театрів України було проведено низку заходів, спрямовану на модернізацію діяльності за нових умов. Вплив воєнного стану на творчі пошуки акторського та режисерсько-постановочного складу українських музично-драматичних театрів є беззаперечним. Проте констатуючи надскладні умови для театрального мистецтва, що тривають з 24 лютого 2022 р. і донині, все ж варто наголосити на ряді позитивних новацій, зокрема на опануванні форматів онлайн- та цифрового театру; налагодженню комунікації з глядачами засобами соціальних мереж (Facebook, Instagram, YouTube, TikTok); посиленні співпраці між українськими музично-драматичними театрами; розробці нового актуального репертуару; формуванню

нових режисерсько-постановочних підходів до роботи з класичною і сучасною драматургією, а також форматом документального театру та ін.

Висновки. Трансформація творчої діяльності колективів українських музично-драматичних театрів з моменту початку відкритої фази російсько-української війни (24 лютого 2022 р.) відбувається як на зовнішньому, так і на внутрішньому рівні, отримавши виявлення у: зміні репертуарної політики (забороні російськомовних постановок, п'єс російських авторів, розширенні репертуару постановками п'єс сучасних українських та закордонних авторів, драматичних творів класичного спадку та ін.), появі інноваційних форматів репрезентації театральної творчості, опосередковані інформаційно-комунікаційними технологіями (вистави онлайн, онлайн-читання, короткі відео в соціальних медіа та ін.), появі нової ідейно-тематичної спрямованості постановок (висвітлення різноманітних аспектів життя людини в умовах війни та боротьби за власне життя і свободу), посилення героїко-патріотичної тематики та ін.

Література

1. Бенюк Б.-Г. Український театр в часі війни: публіцистичний та науковий дискурс. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 4. С. 451–457.
2. Бентя Ю., Шопін П. Український театр після повномасштабного російського вторгнення: нове звучання хрестоматійних текстів. Мистецтвознавство України. 2023. Вип. 23. С. 61–74.
3. Білоус С. Вистава «Зборонений: херсонський та кропивницький театри готують спільний проєкт. Театр корифеїв. 2023. URL: <https://teatr-koryfeiv.com.ua/news/vistava-zaboronenij-hersonskij-ta-kropivnickij-teatri-gotuyut-spilnij-proyekt-suspilne-or-novini> (дата звернення: 25.04.2025).
4. Гаврилова Н., Матвійчук В. Вистави в укритті та новий репертуар: як працює Український театр в Одесі під час війни. Суспільне Одеса. 2022. URL : <https://suspilne.media/odesa/981099-vistavi-v-ukritti-ta-novij-repertuar-ak-pracue-ukrainskij-teatr-v-odesi-pid-cas-vijni/> (дата звернення: 12.04.2025).
5. Гордєєв С. І. Концептуальні засади режисури сучасної української драматургії. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 4. С. 440–445.
6. Іванова Т. Українські театри під час війни: Херсонський театр стане частиною документальної роботи італійського режисера. Суспільне Херсон. 2023. URL : <https://suspilne.media/kherson/354276-ukrainski-teatri-pid-cas-vijni-hersonskij-teatr-stane-castinou-dokumentalnoi-roboti-italijskogo-reziser/> (дата звернення: 20.04.2025).

7. Коновалова О., Ворожцова Т. У Хмельницькому обласному муздрамтеатрі покажуть етномузикл «Назар Стодоля». Суспільне Хмельницький. 2024. URL : <http://suspilne.media/khmelnyskiy/865517-u-hmelnickomu-oblasnomu-muzdramteatri-pokazut-etnomuzikl-nazar-stodola/> (дата звернення : 19.04.2025).

8. Котенок В. Херсонський театр: до, під час і після окупації. LB.ua. 2023. URL : https://lb.ua/culture/2023/09/08/573622_hersonskiy_teatr_do_pid_chas_i_pislya.html (дата звернення: 23.04.2025).

9. Мамедова В. М. Міжнародна культурна релокація як чинник формування інноваційних культурних практик. Культурологічний альманах. 2025. Вип. 1(13). С. 360–366.

10. Поліщук Т. Ростислав Держипільський, керівник Івано-Франківського національного театру імені Івана Франка про виклики, які нині стоять перед нами. День. 2022. № 10. URL: <https://day.kyiv.ua/article/kultura/teatr-na-viyni-den-15-y> (дата звернення : 17.02.2025).

11. Струтинський Б. Д. Український театр під час російсько-української війни: зміни, проблеми, тенденції. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2023. Вип. 32. С. 30–35.

12. Творчість проти війни. Херсонські театри влаштували читку п'єси та зібрали кошти для людей в окупації. Херсон плюс. 2022. URL : <https://khersonstv.com/tvorchistiu-proty-vijny-khersonskiteatraly-vlashtuvaly-chytka-p-iesy-ta-zibraly-koshty-dlia-liudej-v-okupatsii/> (дата звернення: 18.04.2025).

13. Щокань Г. «Театру в Україні фактично вже не існує» - режисер Максим Голенко. Gazeta.ua. 2022. URL : https://gazeta.ua/articles/culture/_teatru-v-ukrayini-faktichno-vzhe-ne-isnuye-rezhiser-maksim-golenko/1088612 (дата звернення: 17.04.2025).

14. Harbuziuk M. Theater as a Humanitarian Mission: Ukraine's Experience 2022. In: Critical Stages/Scènes critiques. June, 2022. No 25. URL: <https://www.critical-stages.org/25/theatre-as-a-%CE%B7umanitarian-mission-ukraines-experience-2022/> (дата звернення: 12.04.2025).

References

1. Beniuk, B.-H. (2024). Ukrainian Theatre in Time of War: Journalistic and Scientific Discourse. *Bulletin of the National Academy of Culture and Arts Management*, 4, 451–457 [in Ukrainian].

2. Bentia, Yu., & Chopin, P. (2023). Ukrainian Theatre after the Full-Scale Russian Invasion: A New sound of Textbook Texts. *Art History of Ukraine*, 23, 61–74 [in Ukrainian].

3. Bilous, S. (2023). The Performance 'Defended': Kherson and Kropyvnytskyi Theatres are Preparing a Joint Project. Theatre of Luminaries. Retrieved from <https://teatr-koryfeiv.com.ua/news/vista-va-zaboronenij-hersonskij-ta-kropivnickij-teatri-gotuyu-t-spilnij-projekt-suspile-or-novini> [in Ukrainian].

4. Havrylova, N., & Matviichuk, V. (2022). Performances in Shelter and a New Repertoire: How the Ukrainian Theatre Works in Odesa during the War.

Suspilne Odesa. Retrieved from <https://suspilne.media/odesa/981099-vistavi-v-ukrittita-novij-repertuar-ak-pracue-ukrainskij-teatr-v-odesi-pid-cas-vijni/> [in Ukrainian].

5. Hordieiev, S. I. (2024). Conceptual Principles of Directing Modern Ukrainian Drama. *Bulletin of the National Academy of Culture and Arts Management*, 4, 440–445 [in Ukrainian].

6. Ivanova, T. (2023). Ukrainian Theatres during the War: Kherson Theatre will Become Part of the Documentary Work of the Italian Director. *Suspilne Kherson*. Retrieved from <https://suspilne.media/kherson/354276-ukrainski-teatri-pid-cas-vijni-hersonskij-teatr-stane-castinou-dokumentalnoi-roboti-italijskogo-reziser/> [in Ukrainian].

7. Konovalova, O., & Vorozhtsova, T. (2024). The Ethno-Musical 'Nazar Stodolia' will be Shown in the Khmelnytskyi Regional Musical Drama Theatre. *Suspilne Khmelnytskyi*. Retrieved from <http://suspile.media/khmelnyskiy/865517-u-hmelnickomu-oblasnomu-muzdramteatri-pokazut-etnomuzikl-nazar-stodola/> [in Ukrainian].

8. Kotenok, V. (2023). Kherson Theatre: Before, During and After the Occupation. LB.ua. Retrieved from https://lb.ua/culture/2023/09/08/573622_hersonskiy_teatr_do_pid_chas_i_pislya.html [in Ukrainian].

9. Mamedova, V. M. (2025). International Cultural Relocation as a Factor in the Formation of Innovative Cultural Practices. *Culturological Almanac*, 1(13), 360–366 [in Ukrainian].

10. Polishchuk, T. (2022). Rostyslav Derzhypilskyi, Head of the Ivano-Frankivsk National Ivan Franko Theatre on the Challenges Facing us Today. *Day*. No. 10. Retrieved from <https://day.kyiv.ua/article/kultura/teatr-na-viyni-den-15-y> [in Ukrainian].

11. Strutynskyi, B. D. (2023). Ukrainian Theatre during the Russian-Ukrainian War: Changes, Problems, Trends. *Scientific Bulletin of the I. K. Karpenko-Karyiv Kyiv National University of Theatre, Cinema and Television*, 32, 30–35 [in Ukrainian].

12. Creativity against War. Kherson Theatregoers Organised a Reading of the Play and Raised Funds for People in Occupation (2022). *Kherson Plus*. Retrieved from <https://khersonstv.com/tvorchistiu-proty-vijny-khersonskiteatraly-vlashtuvaly-chytka-p-iesy-ta-zibraly-koshty-dlia-liudej-v-okupatsii/> [in Ukrainian].

13. Shchokan, H. (2022). 'Theatre in Ukraine Practically no Longer Exists' – Director Maksym Holenko. *Gazeta.ua*. Retrieved from https://gazeta.ua/articles/culture/_teatru-v-ukrayini-faktichno-vzhe-ne-isnuye-rezhiser-maksim-golenko/1088612 [in Ukrainian].

14. Harbuziuk, M. (2022). Theatre as a Humanitarian Mission: Ukraine's Experience 2022. In: Critical Stages/Scènes critiques. June, 2022. No. 25. URL: <https://www.critical-stages.org/25/theatre-as-a-%CE%B7umanitarian-mission-ukraines-experience-2022/> [in English].

Стаття надійшла до редакції 16.05.2025
Отримано після доопрацювання 19.06.2025
Прийнято до друку 26.06.2025